

غنجیچه از خود چمن تعبیر کن

از تومی آید اگر کار شگرف

بهر که محسوسات را تسخیر کرد

انگه تیرش قهصیاں را سینه

عقدہ محسوس را اول کشود

کوه و صحرا دشت یا بحر و

اے که از تاثیر فیوں خفتند

خیز و واکن دیده مخمورا

شبنمی خورشید را تسخیر کن

از دم گرمی که از این سر بر

عالمی از زره تعمیر کرد

اول آدم را سر و کلاه است

بهمت از تسخیر موجود از مود

تسخره سلیم ارباب نظر

عالم اسباب را دوں گفتم

دوں مخواں این عالم مجبور را

غایتش توسیع ذاتِ مسلم است	امتحان ممکناتِ مسلم است
میزند شمشیرِ دورانِ تنبیت	تا بپسینِ هستی خفتن از بندرت
سیمندر از سنک ریس کجمن	امتحان استخوانِ خوش کجمن
سجدها را ورثه نیماں شمر و	جلوه اش با دیده مومن سپرد
کاواں را بگذار است ایماں	نقد مومن را بچار است ایماں
گیر اورا تانہ او کیسہ در ترا	
ہچوے اندر سبویہ کیسہ در ترا	
دل اندیشیاتِ طوطی پر است	انگہ گامش آسمان پہناست

احتیاج زندگی میراندش

بزمین گدوں سپر گداندش

تازتسخیر قوائے این نظام

ذوق نوبہائے رتو گوگرد تمام

نائب حق در جہاں آدم شود

بر عناصر حکیم او محکم شود

سنگی است پذیرد در جہاں

کار تو اندام گیرد در جہاں

خوش را بپشت باد سوزن

یعنی این سخا زہ را ما ہار کن

دست رنگیں کن خون کو سیا

جوئے آب گویہ از دریا بر آس

جہا در کفضا پوشیدہ اند

مہرادر ذرہ ہا پوشیدہ اند

از شعا عشق وید کن تا دید را

اندام گرفتن کار میں آدر اسکندھن کار -

وانما اسرار تافہمید را

برق افروز از سیلاب گیر	حدت از خورشید عالم تاب گیر
اس خداوندان اقوام کهن	ثابت سیاره گردون وطن
پیش خیز و حلقه در گوش تواند	این همه انچه آنگوش تواند
نفس و آفاق را تسخیر کن	جستجو محکم از تدبیر کن
نشد زیر پرده صهبانگر	چشم خود بکش او در اشیا نگر
تا تو اس باج از انامیان خود	تا قومی از حکمت اشیا شو
این کهن ساز نو افتاده نیست	صوت هستی از معنی سادیه نیست

له آفوشی - بولندی - کنیز - پیش خیز - خد متکار

<p>نوش را چون زخم تابش زنند</p>	<p>برق آبنگ است پیش زنند</p>
<p>پس چرا این چون کوه را بی</p>	<p>تو که مقصود خطاب انظری</p>
<p>مرکب از برق و حرارت است</p>	<p>انگه بر اشیا کنند از خست</p>
<p>غافل از هنگامی که پیکار است</p>	<p>آخرت رنگ از روشنازی است</p>
<p>بسیار معنی ز کلمه برده اند</p>	<p>بهرمانست چه منزل برده اند</p>
<p>خسته و امانده بیچاره</p>	<p>تو بصر مثل قیس آواره</p>

	<p>علم اسماء اعتبار آدم است</p>	<p>علم اسماء اعتبار آدم است</p>
	<p>حکمت اشیا حصار آدم است</p>	<p>حکمت اشیا حصار آدم است</p>

در معنی این کمالِ حاکمیت است که ملت مثل فرد

احساس خود می‌پندارد و تولید میکند این احساس

از ضبطِ آیاتِ ملیه ممکن گردد

کو بود از معنی خود بجز خبر

ماه را خواهد که برگیرد عنان

گر می‌ست و شیر مست است

کو در آید می‌سبب بالغ نظر

باشناس دور نزدیک استخوان

از همه بیگانه آن ملک است

زیر و بم را گوش او در گنبدت

سیلے از دست ما در می خورد

مزد روستن ما در گیرد او

ساده و دوشیزه افکارش هنوز

چشم او هر لحظه بر آفتاب

جستجو مایه پندار او

نقش کبریا در آستاندیش

چشمش از دنبال اگر گیرد

نغمه اش جز شورش ز نغمه ت

خوشترین با زور ما در تند

چون گل از باد و سحر گیرد او

چون گهر کیمزه گفتارش

از لبش درم سوال می حکم

از چرا چوں که کجا گفتار

غیر خوبی رغبتی برین پیش

جان او آشفته می کرد و

پکشامانند باز نو شکا	فکر خاش در ہوا سے وز گاہ
تا بسوئے خوشترین اردش	در نیے پنجر با بگذارش
گل فشاندر چک پند ار او	تا ز آتشگیری افکار او
دستکے بر سینه می گوید کہ من	چشم گیریش فتنہ بر خوشین
خطار ربط ووش و فرایش کند	یاد او با خود شناسایش کند
ہمچو گوہر اڑے یک دیگر اند	سفتہ آیمش درین تازہ راند
مژہ جانستم کہ بودم دروش	گرچہ ہر دم ہدافزاید گلش

لہ ز چک ایک قسم کی آتش بازی جسے ہندی میں پھلجڑی کہتے ہیں۔

این سخن نوزاده آغاز حیات

نغمه بیدارنی ساز حیات

طفلكه کو در کنار ما است

گوهر او ده خاک ریه

حلقه های در و زوبان پیش

غیر از اینده از خود کم است

تا ستار خودی پیدا کند

این شعور تازه گرد پایدا

ملت نوزاده مثل طفلك است

طفلكه از خوشتن تا اگر

بسته با مرزا و فردا نیست

چشمی استی امثال مردم است

صدگره از رشته خود واکند

گرم چوین افتد بکار روزگار

نقشہا بر او اندازد او

فرد چون بپند آید گسخت

قوم و شن از سواد سرگذشت

سرگذشت اگر زیادش بود

نسخه بود ترا لے ہوشمند

ربط ایام است طراپیرین

جیست تاریخ از خود بیگانہ

این ترا از خوشتن آگہ کند

سرگذشت خویش را می سازد او

شأنه ادراک او نداند ریخت

خود شناس آنند یاد سرگذشت

باز اندرستی گم می شود

ربط ایام آمدہ شیرازہ بند

سوزش حفظ آیات کہن

داسنہ قصہ افسانہ

آشنائے کار و مردہ کند

روح را سر تا پای است ای

همچو خنجر بر فسانت می زند

وہ چه ساز جان نگار و دل نگر

شعله افسردہ در سوزش نگر

شمع او بخت نامم را گو کب است

چشم پر کارے کہ بنید رفتہ را

بادہ صد سالہ در عنائے او

صدیگیرے کو بدم اندر کشید

جسم آرا جو عصاب است ای

باز بر شوئے جہانت می زند

نغمہ لائے رفتہ در تارش اسیر

دوش در اغوشش و دوش نگر

روشن زوئے مشب و ہم می

پیش تو باز آفریند رفتہ را

مستی پرنید در صہبائے او

طائرے کے کز بوستان ما پرید

ضبط کن تا بیخ راپا نیند شو
از نفسہائے رسید زنده شو

دوش را پیوند با امروز کن
زندگی را مرغ دست آموز کن

رشتہ بر ایام را اوربد است
ورنہ گدوی روز کو رشتہ پرست

سزند از ماضی تو حال تو
خیز و از حال تو استقبال تو

مشکن از خواہی حلالزل
رشتہ ماضی استقبال و حال

موج اورا کہ تسلسل زندگی است

کشارا شور قتل زندگی است

معنی این که تقایف نوع از امور است

احفظوا احترام امومتنا از اسلام است

نغمه خیز از زخم زین ساز مرد

از نیاز او دو بالانا از مرد

پوشش عیانی در آن است

حسن دلجو عشق را پیرین است

عشق حق پرده انغوش او

این نوا از زخم زین مرش او

آنکه نازد بر جودش کائنات

ذکر او فرمود با طیب و صلوات

هے هے لیا سگم دایم نیرنگه حدیث مشهور

بہرہ از حکمت قرآن نبرد	مسلمے کو را پرستارے شمر د
زانکہ اورا بانہوت نسبت	نیکیا گرینی امومت رحمت
سیرت اقوام را صوت گراست	شفقت اشفاق پیغمبر است
در خط سمانے وقت درین	از امومت پیغمبر سیرما
حرف اُمت نکتہ ہا داروے	ہست اگر فرہنگ تو معنی رس
زیر پائے امہات مدجنان	گفت آن مقصود حرف فکان
ورنہ کار زندگی خالم است بس	ملت از تو کریم احلام است بس
از امومت کشف اسرار حیات	از امومت گرم فقاہ حیات

از مومت پیچ و تاب چھٹے ما	موج و گلاب و جاب چھٹے ما
اس مَنخ رستاق زادے جاہلے	پست بالائے سطرے بگلے
تا تراشے پرورش نا دادہ	کم نگاہے کم زمانے سادہ
دلِ الام مومت کردہ خوں	گر و پیش حلقہ ہا و نیلگون
ملت ارگیر از اغوشش بدست	یک مسلمان غمخور حق پرست
بہشتی ہا محکم از الام اوست	صبح ما عالم فرور از شام اوست
واں تہی اغوشش نازک پیکرے	خانہ پروردگار ہاں محشرے

۱۔ مَنخ مخفف دختر۔ ۲۔ رستاق زاد۔ گنوار۔ ۳۔ سطر۔ فرہ۔

<p>ظاہرِ شَرِّ نِیاطِ اَوْنانِ سست ہر چشمِ پیشِ عیشِ عاقلِ کدوہ از حیانا آشنا از ادیش بر سرِ شمشِ یکے از نیافت</p>	<p>فکرِ او از تاجِ بوسن است بندائے ملتِ بیضایت شوخِ چشمِ وقتِ از ادیش علمِ او بارِ اموتِ بر تافت</p>
	<p>ایں گل از بستانِ بانارستہ بہ داغش از دامنِ ملتِ مستہ بہ</p>
<p>بستہ چشمِ اندرِ ظلامِ وز گام از سوادِ کیفِ کمِ بیریں ہنوز</p>	<p>لا الہ گوئیں چو نجمِ بے شام پانبروہ از عدمِ بیریں ہنوز</p>

در معنی این سید النساء فاطمه زهرا است
 الزهراء الزهراء است

برائے نسائِ اسلام

از نسبت حضرت زہرا

مریم از یک نسبت عیسیٰ

اس امام اولین و آخرین

نور چشم رحمتہ اللعالمین

روزگار تازہ آئین

انکہ جاں در چہیری

تغذی شکل شایر خدا

مانوے آن تاجدارِ مہلانی

یک حسام و یک زہمان او

پادشاہ و کلہبستریان او

مادرِ اس کا و اس سا عشق	مادرِ اس مرکز پر کارِ عشق
حافظِ جمعیتِ خیرِ لام	اس کے شمعِ شبستانِ حرم
پشتِ پاؤں بر تاجِ نگہیں	تاشیند آتشِ پیکارِ و کمیں
قوتِ بازوئے حرّ اہلب	واں دگر مولائے برابرِ اہلب
اہلِ حقِ حرمیتِ انوارِ حسین رض	در نوائے ندگی سوارِ حسین رض
جوہرِ صدق و صفا از اہلب	سیرتِ فرزند ما از اہلب
مادرِ اس کو کامل قبول رض	منزعِ تسلیم حاصل قبول رض
باہوئے چرخِ خود را فروخت	بہر محتاجے لش انکو نہ سوخت

گمِ رضائیں درِ رضا شویش	نوری ہم آتشی فرمانیش
اسیاء گردانِ دلِ قسَمِ اس	اس اوب پروردہِ صبرِ رضا
گوہر افشانے بے امانِ نما	گریہ مانے اور بایں کے نیا
پہنچو شہنمِ رختِ بعرضِ میں	شکِ او بر چہرہ لائیں
پاسِ فرمانِ جنابِ مصطفیٰ	رشتہ آئینِ حقِ زنجیرِ پاس
ورنہ گردِ پیشِ گردیدم	
بجز بارِ خاکِ او پاشیدم	
تا تو بے ماریہ فائوس ما	سے ہایت پڑہ ناموں ما

<p> توتت دین و اساسِ مہمت لا الہ الا موحی اور انہخت فکر یا گفت سارا کو رہا برجیل خشید و صحرا پید در سہائے تو سوز دین حق کار و انش نقد دین رہزن ناسان زنجیری پیک او پنجرہ فرکان او گبر است </p>	<p> طینت پاک تو مارا رحمت است کو دیک ما چوں لب شیرین است حی ترا شد مہ تو اطوار ما برق پاکو در سحابت آرید اے امین نعمت امین حق دور خضر فروش و پرین است کو زیزوان ناشناس اورا کو چشم او بیاک و ناپروا </p>
---	---

صید او آزاد خواند خویش را

گشته او زنده اند خویش را

آب بند نخل جمعیت توئی

حافظ سرمایه ملت توئی

از سر سو فریای سو دامن

گام جز بر جاده آبا من

بیشمار از دستبرد روزگار

گیر فرزندان خود را در کنار

این حرم ز ادان کم پر کشاوه اند

ز آشنایان خویش دور افتاده اند

فطرت تو جذبه دار و بلند

چشم پیش از اسوز هر بند

باز

تا حسنی شاخ تو بار آورد

موسم پیشین بگلزار آورد

خلاصہ مطالعاتی

در تفسیر سورہ اخلاص

قل مولانا

گل خاں اور چیم خاں

سید صدیق راویدیم خاں

سید کلیم اول سیدنا

سید امین الثانی مولانا

لہ آمن الناس علی فی صعبتہ ومالیہ ابوبکر (حدیث)

بہمت و کشتِ ملت چو ابرو	تانی اسلام غار و بدر قبر
گنہگار خاصہ جان عشق	عشق تو مطلع جوان عشق
پنختہ از دستت اسرار ما	چارہ فرما ہے از ارما
گفت تا کہ ہو گویا	اب تا ب سوہ و خلاص گویا
ایکدو صد سینہ سجد یک	بستر از اسرار حیدرست
تاک برن مال و شوی	در جہاں عکس حمال و شوی

۱۔ کَانَ بَوَيْكِرُ صِدِّيقِي مِنَ النَّبِيِّ مَكَانَ الْوَيْدِ فَقَالَ بَشَاوَرُهُ قَوْلِي
 فِيهِمْ اَمْرٌ وَكَانَ ثَانِيَةً فِي الْاِسْلَامِ وَقَانِيَةً فِي الْغَارِ وَكَانَ فِي
 فِي كَعْرِيشٍ يَوْمَ بَدْرٍ وَكَانَ ثَانِيَةً فِي الْقَبْرِ وَكَانَ رَسُوْلًا لِّلّٰهِ
 بِسْمِ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْدَمُ عَلَيْهِ اَحَدًا اَوْ اَقْوَلِ سَعِيْدِ بْنِ سَعِيْبٍ

ازدوئی سوئے یکی ورده است	انگہ نام تو مسلمان کرده است
وائے بر تو آنچه بود می ماند	خوشین را ترک افغان خواند
ساز باحم در گذر از جاها	وارهان نامید را از نامها
از درخت خوشین خام افتاد	اے که تو سوائے نام افتاد
و حدت را مگر در این بخت	با یکی ساز زدوئی بر آر
تا کجا باشی بسوی خود وئی	اے پرستاری کی که تو توئی
در دل او آنچه بر لب چید	تو در خود را بخود پوشید

صد مطلق از ستمتے اینجی	بر حصار خود بخون ریخته
یک شو توحید مشهور کن	خاکش را از عمل موجود کن

لذت ایمان فرزاید در عمل
مردہ آن ایمان کہ نماید در عمل

اللَّهُمَّ

گر باشد اللہ اللہ استبر	از حد بسیار برون حستبر
بند و حق بندہ بسیار نیست	زندگانی گردش و غم نیست

مسلم استی بی نیاز از غیر شو

پیش منعم شکوه گردون مکن

چوں علی در زبانان شعیر

مشت ایل کرم برین چرا

رزق خود را از کف دومان مگیر

گرچه پستی مور هم ببال و پر

راه دشوار است کما مگیر

سَجِّهَ أَقْلِكَ مِنَ الدُّنْيَا شَمًّا

ایل عالم را سراسر با خیر شو

دست خویش از استیج روی مکن

گردن مر حب شکن خیر مگیر

فشتیرا و نعم خوردن چرا

یوسف استی خویش را از آن مگیر

حاجت پیش سلیمان مبر

در جہاں از اوزی از او میر

أَزْ تَحِشُّ حَدَّ شَوْى سُرْبِيَا

۱۵۱ اقلل من اللذایا تعش حشا رقل فاروق

جہاں منعم شو و سائل مشو	تا تو انی کیسیا شو گل مشو
-------------------------	---------------------------

جرعہ آرام زہیامم بو علی	اشناسائے مقام بو علی
-------------------------	----------------------

سربدہ از کف تہاموس را	پشت پازن تنج کیکاؤس را
-----------------------	------------------------

خود بخود گرد در محبت انبیا

بر تہی پیمانگان بے نیاز

چشمہ	چشمہ
انکہ نقفور اب تیج او تہ	پنج میدانی کہ کارون الزما

روشن از خاک درت سیما قوم	گفت مالک را کہ اسے قوم
--------------------------	------------------------

۱۱۸ نقفور۔ رومی پادشاہ جس کو مارون نے متعدد بار شکست دی۔

اے نوادر از گلزارِ حدیث

لعل تاکے پرہ بند اندرین

اے خوشا تا بانی روزِ عراق

می چکد آبِ خضر از تاک

گفت مالک مصطفیٰ چاکر

من کہ با شرم سوزن کراؤ

زنده از قبیل خاکِ یشم

عشق می گوید کہ فرمانم پذیر

از تو خواہم در سراسرِ حدیث

تجزیہ و دراز اختلاف

اے شایسته نظر سوزن کراؤ

میریزم شمیم جاناں

نویست جبر سوزن کراؤ

بیرنجیزم اجمیر کراؤ

تو شتر از روزِ عراق آمد شیم

پادشاہان را بخدمت ہم گم

<p>بندہ آزاد را مولا شوی خادمِ ملت نگر دو چاکرت در میانِ حلقہٴ دروغ نشین</p>	<p>تو ہی خج اہی ہر آقا شوی تعلیم تو ایم بردت بہرہ خواہی اگر از علم دین</p>
<p>بے نیازی ناز ما دارو بے ناز او انداز ما دارو بے</p>	
<p>رنگِ غیر ز سپین میدان احمرت را غیر اصفر سائیت وز گل و ریحاں تہی انغوش</p>	<p>بے نیازی رنگِ حق پوشیدن تاباغت رنگِ خویش انداخت از خزانہٴ خاک تو خاموش گشت</p>

علم غیب آموختی اندوختی

از خمندی از شعارش می بری

اکشت خود از دست ویران مکن

عقل تو بزنجیری افکار غیر

بزیانت گفتگو با مستعا

قربانیت را نوا مانخواستم

باده می گیری بحامم از دیگران

آن نگاهش سر سناذاع البصر

روزی خوشش از روزهای آخرت

من ندانم تو توانی یادگیری

از سخاوتش گدیده باران مکن

در گلوئی تو نفس از بار غیر

در دل تو آرزوهای مستعا

سربایت را قبالا خواستم

جام هم گیری بجامم از دیگران

سوئی قوم خوشش باز آید اگر

که ما ذایع البصر و ما طغی رأیه شریفه

می شناسد شمع او پڑاند را	نیک دان خوش و همسگانه را
--------------------------	--------------------------

”تستِ مینّی گویدت مولانا

وارے وارے وارے وارے

زندگانی مثل بسم کجا	ہستی خود در رسم کجا
---------------------	---------------------

ریوے از صبح دروغ خوردہ	زخت از ہنارے گردوں مردہ
------------------------	-------------------------

افتاب استی یکے در خونگر	از نجوم دیگران تابے مخر
-------------------------	-------------------------

برالِ خونِ نقشِ غیرِ زداختی	خاکِ برومی کہیسا در باختی
-----------------------------	---------------------------

سے تستِ مینّی - یعنی آدمیری قوم سے نہیں ہے۔

سربک ساز از شراب دیگران	تا کجا خستی ز تاب دیگران
ز آتش خود سو اگر در می دلی	تا کجا طوف چراغ محفلی
قوم قوم آمد که جز با خود نرسا	فرد فرد آمد که خود را و آشنا
<p>از پیام مصطفی آگاه شو</p> <p>فارغ از اربابِ دوان آید شو</p>	
<p>لم یلد ولم یولد</p>	
قیمت یک شوشه مدح مرا	قوم تو از رنگِ سخن ما ترا

قطرہ آب وضوئے قبرے	در بہا برتر ز خونِ قصیرے
فارع از باب ام و اعمام ہا	۱۵ ہچو سلماں ز اودہ اسلام ہا
تکثرت سے بہدم فرزانہ ہیں	۱۵ شہد را در خانہ عالم لائیں
قطرہ از لالہ حمر است	۱۵ قطرہ از زنگس شہلاست
اسی نمی گوید کہ من از عہد ہر	۱۵ اس نمی گوید من از نیل و فرم
ملت ما شان براہیمی است	۱۵ شہد ما ایمان براہیمی است

۱۵ سلمان فارسی رض سے لوگوں نے ان کا شجرہ نسب دریافت کیا۔
 انہوں نے جواب دیا۔ "سلمان ابن اسلام"
 ۱۵ لالہ۔ شہد کا چھتہ۔ ۱۵ عہد۔ زنگس۔ ۱۵ شان۔ شہد کا چھتہ

گر نسب را جز ولت کرده	رخسدر کار اخوت کرده
-----------------------	---------------------

در زمین مانگیر ریشیات

هست نامسلم بنواذ ریشیات

عشق
بسم جهان او سر را بسوز

آب گردید از گداز آینه اش

در غمش چون ما در آنین کشید

یار من اندر بستان نیام

دره عشق نبی پیای من

عشق
ابن مسعود آن چراغ افروز

سوخت از مرگ برادر سینه اش

گریه های خوش را پایا ندید

عاشق در یخا آن سستون نیام

آه آن سرو سی با لادن

حیف و محروم در بار نبی

چشم من روشن دیدار نبی

نیست از روم عربت پند ما

دل به محبوب حجابی بسته ایم

رشته مایک تو آتش است

مستی او تا بخون ما دوید

عشق او سرای جمعیت است

عشق در جان و زبانش پریا

نیست ما پند نیست پند ما

زین حرمت مایک دگر پیوستیم

چشم ما را کیف بیش است

که با آتش ز دوزخ آفرید

همچو خون اندر عروق ملت است

رشته عشق از نسب محکم تر است

<p>عشق و رزی از نسب بیدگند هم ز ایران و عرب بیدگند</p>	<p>عشق و رزی از نسب بیدگند هم ز ایران و عرب بیدگند</p>	
	<p>ہر کہ پا در بند ایم و جد است بے خبر از لم بلید لم بولد است</p>	
<p>و لم یکن لک فوا احد</p>		
<p>فطرت این دل سخن تو پیوستہ گوشہ امان گلچین پیوستہ از نفس ہائے نخستین سحر</p>	<p>سلم چشم از جہاں ریت پیوستہ لالہ کو بر کوسہ و مید آتش او شعلہ گیر و برب</p>	

اسماں ز آغوشِ خود نگذاروش	کو کب و مانند پست دروش
بوسش اول شعاع آفتاب	شبنم از چشمش بشوید گرد خواب
رشته میزالم کین با بد قوی	تا تو در اقوام بهیبتا شوی
انگه آتش واحدت شرک	بنده اش هم در سازد با شرک
مومن بالائے هر بترے	غیرت او برتا بد همسے
خرقہ لا تحزنوا اندریش	انتم الاعلون تاج بریش
می کشد بار و عالم دوش او	بحر و بر پرورده آغوش او

لَا تَحْزَنُوا وَلَا تَهُنُوا أَنْتُمْ أَعْلَوْنَ الْحَمْدُ (آیه شریفه)

برخوتند مردم افکنده گوش	برق اگر ریزد همی گیرد پیش
پیش مابل تیغ پیش چرخ	مرونی اعمیسا ز خیر و شر
در گره صد شعله از داخلش	زندگی گیرد کمال از جوهرش
در فضائی این جهان مانده بود	نغمه پیدانیت جگر تکبیر او
عفو عدل و بذل و انش عظیم	هم بقهر اندر مزاج او کریم
ساز او در بریم با خاطر نوا	سوز او در زرم ما آهن گداز
در گلستان ما عبود هم صمیم	در بیابان حجه با صید گم
زیر گردون می ساید و لیش	بر فلک گیرد و آراب و گلش

<p>انسوئے میں کہنہ چہرہ زیند کہکاشی ز خاک آسودہ شکوہ سنج گردوں در آشی در بخل داری کتاب زندہ</p>	<p>طائرش منقار بر اختر زند زینہ از پے پے نکشود ز جور می آسود می نے چہ نیم زمیں افتندہ</p>
<p>تا کجا در خاک می گیری وطن زخت پر دار و سرگردوں فلک</p>	
	

عرضِ حالِ مُصَنَّفِ كَحْضُورِ حَمْرَةَ اللّٰهِ عَالَمِیْنَ

جلوہاتِ تعبیرِ خرابِ زندگی	انے ظہورِ شبابِ زندگی
اسماں از بوسہٴ ملامتِ بلند	انے زمین از بارِ گلہٴ رحمتِ احمدیہ
تزلزلِ آجیک و عریب و ہندوئے تو	ششِ حربیتِ روشن ز تار و پے تو
فقرِ تو سرِ مایہٴ این کائنات	از تو بالا پایہٴ این کائنات
بندگاں را خواجگی آموختی	در جہاں شمعِ حیاتِ افروختی
پیکرِ این میں سراپا بگل	بے تو از نابود مندیہا بگل

تو وہ خاکِ آدمی کو	تا دمِ تو آتشے از گل کشو
یعنی از زیرِ کتبے خوشا گاشد	دردِ دامنِ گیسو ہر ماہ شد
از اب ام گشتہ بہ محبوبتے	تا مرا افتاد برویت نظر
و حسرتش ما واکہ جامِ سوختہ	عشق در من آتشے و رویت
اس صحرائِ خانہ ویرانِ من	نالہ مانندی نے سامانِ من
با دو درینا تنقین مشکل است	در غم نہیاں نگفتن مشکل است
باز این بیتِ محرمِ بیخاں شد	مسلم از سبزی ہر جاہ شد
ہر کجے از دستے از بغل	از مناتِ ولایت سے و پل

شیخ ما از برین کافر است

ز خستی از عرب چیده

شل بر قابِ عجم اعضا او

همچو کافر از اجل ترسند

نعمت شش از عیشِ پیمانِ مردم

مرد بود از آبِ حیوانِ گفتش

ت خاکِ عشقِ افشارینِ سنجت

داستانِ گفته ام از ایرانِ سنجت

ز آنکه اورا سوت اندر سر است

در خمستانِ عجم خوابیده

مرد ترا از اشکِ او صبا بر او

سینه اش فارغِ قلبِ زنده

در حضورِ مصطفی آورده ام

مردی از اسرارِ قرآنِ گفتش

از گلومِ نغمه در سنجت

نگفته ام از ایرانِ سنجت

مخفل از شمع نوا افزود ختم	قوم را در مریحات آموختم
گفت بایند افسونِ فرنگ	بہست غوغایش ز قانونِ فرنگ
اے بصیری را و بخشندہ	بربطِ سلما مرا بخشندہ
ذوقِ حق و اخطا اندیش را	اینکہ شناسد سببِ مشغولیش را
گردلم آئینہ بے جوہر است	و بر بحرِ غم غیر قرآنِ مضمر است
اے فروختِ صبحِ ابر و ہوا	پیشتر تو بیندو ما فی الصلا
پڑوہ ناموسِ فکر چاک کن	این خیابان را ز خارم پاک کن

۵۷ بصیری مصنف قصیدہ بزرگ جس کو شیخ کریم صلعم نے قصیدے کے صلے میں اپنی چادرِ مطہر عطا فرمائی۔

تنگ کن سخت حیات اندر برم

سبز کشت نایب سامانم مکن

خشک گردان مایه انگور من

روز محشر خوار رسوا کن مرا

گرد اسرار قرآن سفته ام

ایکه از احسان تو ناکس کس است

عرض کن پیش خدا عزوجل

دولت جان من خشنیده

اهل ملت نگمدار از شرم

بهره گیر از ابرویسانم مکن

ز هر یزداندرستی کافر من

بے نصیب از بوسه پالن مرا

با مسلمانان اگر حق گفته ام

یکت و علایت مزد گرفتارم سپاست

عشق من گردد هم انجوش عمل

بهره از علم دین خشنیده

<p> آب نیام گهر گواں مرا از زوئے دیگرے پر زہ ام محرم از صبح حیاتم بودہ است آتش این آرزو افروختم در قمار زندگی باز د مرا این کہن جہبا گراں ترمی شو در شرم تاب ہمیں یکیا اختر است عشق ما ب غولہ مویاں ما ختم </p>	<p> در عمل با پندہ تر گرداں مرا رخت جباں تا جہاں آرزو ام بچو دل در سینه ام آسودہ است از پدرتا نام تو آموختم تا فلک فرینہ تر ساز د مرا آرزوئے من حج این ترمی شو این تمنا ز بیر خالم گوہر است قدتے بالالہ رویاں سا ختم </p>
--	--

باده با ماه سیما یان زوم

بر قمار قصد کرده حاصل

این شراب از شیشه جان نخت

عقل از درشیم ز تار بست

سالها بودم گرفتار شک

حرف از علم بقین ناخواند

ظلمتم از تاب حق نیز بود

این تمنا درم خوابیده ماند

بر این عافیت و اما ن زوم

رهنزنان بر بد کالای علم

این ز سار از داما نم نه ریخت

نقش او در کشور جام بست

از دماغ خشک من لاشک

در گمان آباد حکمت ماند

شامم از نور شفق بر گانه بود

در صدف مثل کوه رشید ماند

طه سارا - خالص

آخر از پیمانہ چشم حکید

انے یاد غیر تو جانم تھی

زندگی از عمل سامان نہو

شرم از اظہار او آید

ہست نشانِ رحمت گیتی

مسلمے از ما سوا بیگانہ

حیف ہیں اور اسرہ زورگا

از درت خیزو اگر بزمین

در ضمیر من نوا ہا آستید

بیش آرم اگر فرماں وہی

پس میں اس آرزو شایان نہو

شفقت تو جرات افراید

آرزو دارم کہ میرم در حجاب

تا کجا زنجیری بہت خلوت

پیکش را گریہ سرد کن

وائے امرم خوشا فرواکن

تو رخا شہر کے تو بوجی اس	اے خنکے کہ آدومی اس
کو کوجم دیدہ بیدار بخش	مرقدے رسایو پوار بخش
آبیا سایدن بتای من	بشکل سید اکندریہ من

با فلک گویم کہ رام نگر
دیدہ غازم نجب ام نگر

رقمہ: عبدالمجید خوش نویس لوماری کو ازہ لہو